

**Załącznik do uchwały Rady Działalności Pożytku Publicznego
nr 176 z dnia 20 marca 2026 r.**

**Uzasadnienie do Uchwały Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie ustawy
o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz
niektórych innych ustaw (UC122):**

Organizacje pozarządowe szeroko korzystają z podpisu zaufanego. Niestety, aktualne brzmienie przepisów ogranicza zastosowanie podpisu zaufanego jako równoważnego formie pisemnej. Art. 2 ustawy bowiem zawęża jej zakres zastosowania do podmiotów publicznych i to nie wszystkich (np. nie dotyczy do Kancelarii Sejmu, Kancelarii Prezydenta czy Narodowego Banku Polskiego).

Wskutek tego, nie jest możliwe np. do podpisywania umów z zakresu prawa cywilnego czy dokumentów z zakresu prawa pracy. Szczególnie problematyczne jest zawieranie umów prawno-autorskich, które muszą mieć formę pisemną. To spory problem dla cyfryzacji organizacji pozarządowych.

Ministerstwo Cyfryzacji wielokrotnie wskazywało, że nie jest zwolennikiem takiej zmiany. I to mimo faktu, że w przypadku podpisu osobistego (również niebędącego kwalifikowanym podpisem elektronicznym) możliwe jest jego stosowanie w szerszym zakresie, zatem również wobec podmiotów niepublicznych (art. 12d ust. 2 ustawy o dowodach osobistych) oraz wobec wszystkich podmiotów publicznych (art. 2 ust. 1 pkt 8 ustawy o dowodach osobistych).

Ministerstwo Cyfryzacji wskazywało, że problem zostanie rozwiązany przez europejski portfel tożsamości cyfrowej, który ma zaoferować bezpłatny kwalifikowany podpis elektroniczny. Projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw (UC122) wdrażający europejski portfel tożsamości cyfrowej jednakże nie rozwiąże tego problemu.

Art. 14f ust. 1 projektu ustawy wskazuje, że *"Przez cel składania kwalifikowanego podpisu elektronicznego inny niż profesjonalny, o którym mowa w art. 22e ust. 1, rozumie się składanie tego podpisu w celu oświadczenia woli w swoim imieniu lub imieniu innej osoby fizycznej w celu załatwienia sprawy prywatnej, niezwiązanej z wykonywanym zawodem, prowadzoną działalnością gospodarczą lub działalnością osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, który składający to oświadczenia reprezentuje."*

Nie można zgodzić się z tym, że cel profesjonalny dotyczy działalności każdej osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej. Organizacje pozarządowe co do zasady nie mają charakteru profesjonalnego, a stanowią formę zrzeszania się, często o skali lokalnej lub regionalnej. Przeciętne przychody organizacji w 2023 roku wyniosły jedynie 50 tys. zł (Raport "Kondycja organizacji pozarządowych 2024", Badania Klon/Jawor).

Należy dodać, że zgodnie z art. 5a ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1183 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia europejskich ram tożsamości cyfrowej *"państwa członkowskie mogą przewidzieć proporcjonalne środki w celu zapewnienia, aby nieodpłatne używanie kwalifikowanych podpisów elektronicznych przez osoby fizyczne było ograniczone do celów innych niż profesjonalne"*.

Taki środek w odniesieniu do organizacji pozarządowych, nieprowadzących działalności gospodarczej, nie wydaje się proporcjonalny. Dodatkowo uzasadnienie projektu wskazuje jedynie, że *"kwalifikowane podpisy elektroniczne używane nie tylko w celach nieprofesjonalnych, ale również w celu prowadzenia działalności biznesowej przez przedsiębiorców, byłoby nieetyczne, z uwagi na to, że ilość podpisów, jakie potrzebuje złożyć osoba fizyczna w celach nieprofesjonalnych, jest znikoma wobec ilości podpisów, jakie potrzebuje złożyć firma lub osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą w celach profesjonalnych."*

Należy zgodzić się z tym uzasadnieniem, jednakże działalność biznesowa nie jest prowadzona przez te organizacje pozarządowe, które nie prowadzą działalności gospodarczej, więc to uzasadnienie nie znajduje zastosowania w ich przypadku. Liczba podpisów, która będzie tutaj niezbędna, także będzie znikoma wobec podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Nieetyczne będzie w tym przypadku wymaganie tych samych wydatków od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą jak i od podmiotów non-profit.